

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Sžo/22/2013                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 2012200276                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.04.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Elena Závadská           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:2012200276.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci žalobkyne I. U., narodennej X. T. XXXX, bytom v A., zastúpenej Mgr. Jurajom Kindlom, advokátom, advokátskej kancelárii v Bratislave, Námestie Slobody č. 10, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o garančné poistenie, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. januára 2013, č.k. 20S/20/2012-23, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 29. januára 2013, č.k. 20S/20/2012-23, **p o t v r d z u j e**.  
Žalobkyňa nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

### Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 29. januára 2013, č.k. 20S/20/2012-23, zamietol žalobu o zrušenie rozhodnutia žalovanej z 28. marca 2012 číslo 17562-2/2012, ktorým podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava zo 16. januára 2012 číslo 31537-326/2012-TT, ktorá rozhodla, že žalobkyňa podľa § 102 ods. 1 a § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení nemá právo na dávku garančného poistenia.

Súd prvého stupňa zistil, že žalobkyňa žiadala 14. októbra 2011 o dávku garančného poistenia v sume 960 €, ako odstupné v súvislosti s ukončením pracovnoprávneho pomeru v období od 3. novembra 2008 do 3. marca 2009 so zamestnávateľom ALLTEC & GLOBTECH Co., s.r.o., (ďalej len „zamestnávateľ“), ktorý sa stal 8. apríla 2011 platobne neschopným. Krajský súd pokladal za vecne správny právny názor žalovanej, podľa ktorého vzhľadom na deň vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa žalobkyňa neuplatnila nárok na dávku garančného poistenia za obdobie posledných 18 mesiacoch pred začiatkom platobnej neschopnosti, t.j. od 8. októbra 2009 do 7. apríla 2011. Žalobkyňa nepreukázala existenciu pracovného pomeru so zamestnávateľom za uvedené obdobie a ani existenciu neuspokojených nárokov z takéhoto pracovnoprávneho vzťahu s ním v zmysle § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, lebo pracovný pomer žalobkyne zanikol 3. marca 2009. Krajský súd nepovažoval za

správny právny názor žalobkyne, podľa ktorého pri použití § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení nerozhoduje, kedy pracovnoprávny vzťah zamestnanca so zamestnávateľom skončil, teda či skončil v období 18 mesiacov bezprostredne predchádzajúcich vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, ale stačí, ak skončil v období pred začiatkom platobnej neschopnosti. Dospel k záveru, že výklad a aplikácia § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v preskúvanom rozhodnutí neodporuje ani komunitárnemu právu a je euro konformný. Výklad žalobkyne preto považoval krajský súd za účelový a priečiaci sa zákonu.

Súd prvého stupňa neúspešnej žalobkyni nepriznal náhradu trov konania s odôvodnením, že podľa § 250k ods. 1 OSP na náhradu trov nemá nárok.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa odvolanie. Namietala, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia obsahu § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Poukázala na účel dávky garančného poistenia, ktorá by mala poskytnúť aspoň čiastočnú náhradu mzdových nárokov zamestnancom, ktorí v ťaživej životnej situácii, spôsobenej platobnou neschopnosťou zamestnávateľa nemôžu inak efektívne a účelne uplatniť nevyplatené mzdové nároky. Hoci zákon o sociálnom poistení určuje za okamih vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa deň podania návrhu na vyhlásenie konkurzu, nerieši prípady, v ktorých návrh na vyhlásenie konkurzu nebol podaný, ak štatutárne orgány obchodných spoločností neplnia svoje zákonné povinnosti, a ak návrh vôbec nepodajú, alebo ho podajú oneskorene. Žalobkyňa poukázala na Smernicu Rady z 20. októbra 1980 č. 80/987/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov, vzťahujúcich sa na ochranu zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa (ďalej len „Smernica“) s tým, že sa domáha uplatnenia práv, ktoré vyplývajú z práva Európskej únie. Žiadala preto rozsudok krajského súdu aj rozhodnutie žalovanej č. 17562-2/2012 zo dňa 28. marca 2012 zrušiť a súčasne žiadala priznať náhradu trov konania.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Podľa jej názoru nebolo účelom úpravy dávok garančného poistenia, aby boli nimi uhrádzané akékoľvek neuspokojené pracovnoprávne nároky zamestnanca pred skončením pracovnoprávneho vzťahu, ale slúžia na úhradu len tých nárokov, ktoré príčinne a časovo súvisia so vzniknutou platobnou neschopnosťou zamestnávateľa. Cieľom ochrany poskytovanej garančným poistením je riešenie aktuálneho akútneho stavu finančnej núdze zamestnanca a nie úhrada neuspokojených nárokov z predchádzajúceho časovo vzdialenejšieho obdobia. Dávkou garančného poistenia možno uspokojiť len nároky zamestnanca, ktoré vznikli v takto určenom 18 mesačnom časovom období, a to v trvaní troch mesiacov. Pokiaľ požadované neuspokojené nároky do tohto obdobia nespádajú, nárok na dávku garančného poistenia nevznikne. Pracovnoprávny vzťah v danom prípade neskončil z dôvodu platobnej neschopnosti zamestnávateľa a skutočnosť, že zamestnávateľ žalobkyne už v období pred skončením jej pracovnoprávneho vzťahu nevyplácal mzdové nároky, nemožno na účely garančného poistenia považovať za platobnú neschopnosť zamestnávateľa. Jeho platobná neschopnosť mohla vzniknúť až podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu na príslušnom súde. Uvedený výklad označila za euro konformný a zodpovedajúci Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/94/ES z 22. októbra 2008, ako i jej predchádzajúcou Smernicou 80/987/EHS z 20. októbra 1980, ktoré riešia ochranu zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno vyhovieť.

Podľa § 102 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zamestnanec zamestnávateľa podľa § 18 má nárok na dávku garančného poistenia, ak jeho zamestnávateľ sa stal platobne neschopný a nemôže uspokojiť nároky tohto zamestnanca, ktorými sú nároky, uvedené v písm. a) - h) .

Podľa § 103 ods. 1, 2 zákona o sociálnom poistení dávka garančného poistenia podľa § 102 písm. a) až h) sa poskytne v sume príslušného nároku zníženého o poistné na zdravotné poistenie, poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, ktoré je povinný platiť zamestnanec, a preddavok na daň alebo daň z príjmov zo závislej činnosti a funkčných požitkov, vypočítaných podľa podmienok platných v kalendárnom mesiaci, za ktorý zamestnancovi vznikol uvedený nárok.

Dávka garančného poistenia sa poskytne najviac v rozsahu troch mesiacov z posledných 18 mesiacov trvania pracovnoprávneho vzťahu predchádzajúcich začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa

alebo ku dňu skončenia pracovnoprávneho vzťahu z dôvodu platobnej neschopnosti zamestnávateľa.

Podľa článku 1 bod 1. Smernice sa táto smernica vzťahuje na nároky zamestnancov vyplývajúce z pracovných zmlúv alebo pracovnoprávnych vzťahov a existujúce voči zamestnávateľom, ktorí sa nachádzajú v stave platobnej neschopnosti v zmysle článku 2 ods. 1.

Podľa článku 3 bodu 1 Smernice členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, že záručné inštitúcie s výhradou ustanovení článku 4 zaručia výplatu neuspokojených nárokov zamestnancov, vyplývajúcich z pracovných zmlúv alebo pracovnoprávnych vzťahov a týkajúcich sa odmeny za obdobie pred stanoveným dňom.

Podľa článku 3 bodu 2 prvá zarážka, Smernice členské štáty rozhodnú, či dňom uvedeným v odseku 1, bude deň začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa.

Podľa článku 4 bod 1. Smernice členské štáty majú možnosť obmedziť zodpovednosť záručných inštitúcií uvedených v článku 3.

Podľa článku 4 bod 2. Smernice v prípade, že členské štáty využijú možnosť uvedenú v odseku 1: v prípade uvedenom v článku 3 ods. 2, prvá zarážka, zabezpečia výplatu neuspokojených nárokov súvisiacich s odmenou za prácu za posledné tri mesiace trvania pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu, ktorý existoval v období šiestich mesiacov predchádzajúcich dňu, ku ktorému nastala platobná neschopnosť zamestnávateľa.

Zo spisov vyplýva, že pracovný pomer žalobkyne so zamestnávateľom skončil 3. marca 2009, teda skôr, ako vznikla jeho platobná neschopnosť (8. apríla 2011) a jej pracovný pomer skončil v dobe, ktorá predchádza vzniku platobnej neschopnosti o viac ako 18 mesiacov.

Ustanovenie § 102 ods. 1 zákona o sociálnom poistení upravuje podmienky vzniku nároku na dávku garančného poistenia zamestnanca zamestnávateľa (§ 18) ak jeho zamestnávateľ sa stal platobne neschopný a nemôže uspokojiť v tomto ustanovení vymenované nároky zamestnanca. V § 103 zákon o sociálnom poistení upravuje spôsob určenia výšky dávky garančného poistenia. Z tohto ustanovenia vyplýva, že dávka garančného poistenia môže byť najviac za obdobie 18 mesiacov trvania pracovného pomeru pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnávateľa a v rozsahu troch mesiacov. Tento výklad v celom rozsahu korešponduje s vyššie uvedenými príslušnými ustanoveniami Smernice Rady.

Podľa názoru odvolacieho súdu, ak pracovnoprávny vzťah žalobkyne zanikol 3. marca 2009, t. j. viac ako 18 mesiacov pred dňom začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, tak nie je možné poskytnúť dávky garančného poistenia podľa § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Podmienka pre vznik nároku na poskytnutie dávky garančného poistenia nie je splnená, lebo v rozsahu osemnástich mesiacov pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnávateľa pracovnoprávny vzťah žalobkyne u zamestnávateľa už netrval.

V právnych predpisoch nemá právny podklad výklad žalobkyne, podľa ktorého pre poskytnutie dávky garančného poistenia nie je rozhodujúce, kedy zamestnanec skončil pracovnoprávny vzťah spätne od začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, pretože je obmedzený len rozsahom náhrady na mzdové nároky na tri mesiace z posledných 18 mesiacov trvania pracovného pomeru a nie je jeho cieľom uspokojovať ďalšie pohľadávky zamestnancov proti zamestnávateľovi.

Odvolací súd dospel k záveru, že preskúmaným rozhodnutím nebola žalobkyni priznaná dávka garančného poistenia v súlade so zákonom o sociálnom poistení, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP potvrdil ako vecne správny.

V prejednávanej veci žalobkyňa nebola úspešná, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

## **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok